

**Ervenconsulentadvies 2680 HVT Larenseweg 34 Markelo,
gemeente Hof van Twente**

Datum : 22 december 2020
Kader : sloop en nieuwe erfinrichting in kader van sanering
Fase : bestemmingsplan

1. Situatie

Het erf bestaat uit twee bedrijfswoningen en meerdere bedrijfsgebouwen, voorheen in gebruik voor de varkenshouderij. De stallen staan nu leeg. De oude kern van het erf bestaat uit de boerderij en een schöppe, die als varkensstal heeft gediend. Bij de tweede toegang tot het erf is een nieuwere woning gebouwd. Achter de woningen staan de grote stallen. Daarachter strekt de grond zich uit. Er is enige beplanting aanwezig. Beukenhagen, coniferen en laurierkers staan in de tuin. Tussen de weg en de schöppe staat een grote treurwilg. De eigenaren hebben aan de achterzijde onder andere knotwilgen gepoot. Ook staan hier veel laurierkersen, die het zicht benemen op het land erachter. Op de grens met het buurerf aan de oostzijde staat een gemengde struikbeplanting (van de burens?).

Aan de hand van oude topografische kaarten is de ontwikkeling van het erf en omgeving goed te zien:

1850 De Slagen: een slagenlandschap tussen de natte heide (Markeler Groenland en Dijkerhoekerveld) en de Markeler berg; een vroege slagenontginning

1900 veel kavels met singelbeplanting

1930 boerderij en bijgebouw op kaart; bredere kavels

1969 uitbreiding bedrijf

2019 Bedrijf op huidige grootte; kavels verder verbreed

Veel oude structuren, wegenverloop en de verspreide ligging van de boerderijen zijn lang intact gebleven. Vanaf de jaren '60 en '70 zijn grotere veranderingen opgetreden in het landschap en op erven.

Op de kaart van 2019 is de vershraling van het landschap goed te zien. Door de ruilverkaveling Markelo-Rijssen zijn landschapsverschillen verdwenen. Het landschap is veel 'kaler' geworden.

2. Opgave

De initiatiefnemers gaan – in het kader van de saneringsregeling - de voormalige varkensstallen slopen. Een kleine houten kapschuur aan de westzijde zal verplaatst worden op het erf, de grote kapschuur achter de boerderij blijft behouden. De schöppe moet – omdat hier varkens in hebben gestaan - vanwege de saneringsregeling ook gesloopt worden. Voor de sloopmeters worden vouchers uitgereikt. De adviseur van de initiatiefnemers heeft de ervenconsulent verzocht advies te geven over de erfinrichting na sloop van de stallen.

Een erfbezoek heeft plaatsgevonden op 15 december 2020 in gezelschap van de eigenaren/ initiatiefnemers.

Hieronder een opsomming van de sloopmeter / vouchers:

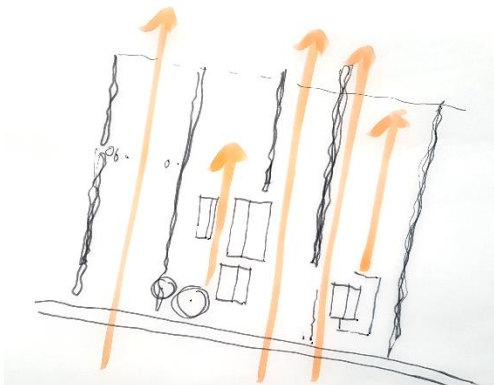
1953 m ²	agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt
600 m ²	vergroten van bijgebouw bij de woning
1000 m ²	rood voor rood sloopmeters voor een bouwkaavel met één woning
353 m ²	overige sloopmeters

Figuur 1. Situatieschets (bron: Google Maps)

Advies

De sloop van de stallen betekent een grote verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van zowel erf als landschap. De verplichte sloop van de schöppe is jammer uit cultuurhistorisch oogpunt, maar niet te voorkomen (uitleg elders?). Het is belangrijk dat hier wel sprake blijft van één erf. De drie ingangen kunnen worden teruggebracht tot twee, waarbij de westelijke ingang minder breed en opvallend is dan de oostelijke. Zelfs een vorm van een 'karrespoor' is mogelijk. Door de sloop is er nu een kans om op kleine schaal iets van het slagenlandschap te herstellen, met zichtlijnen loodrecht op de weg.

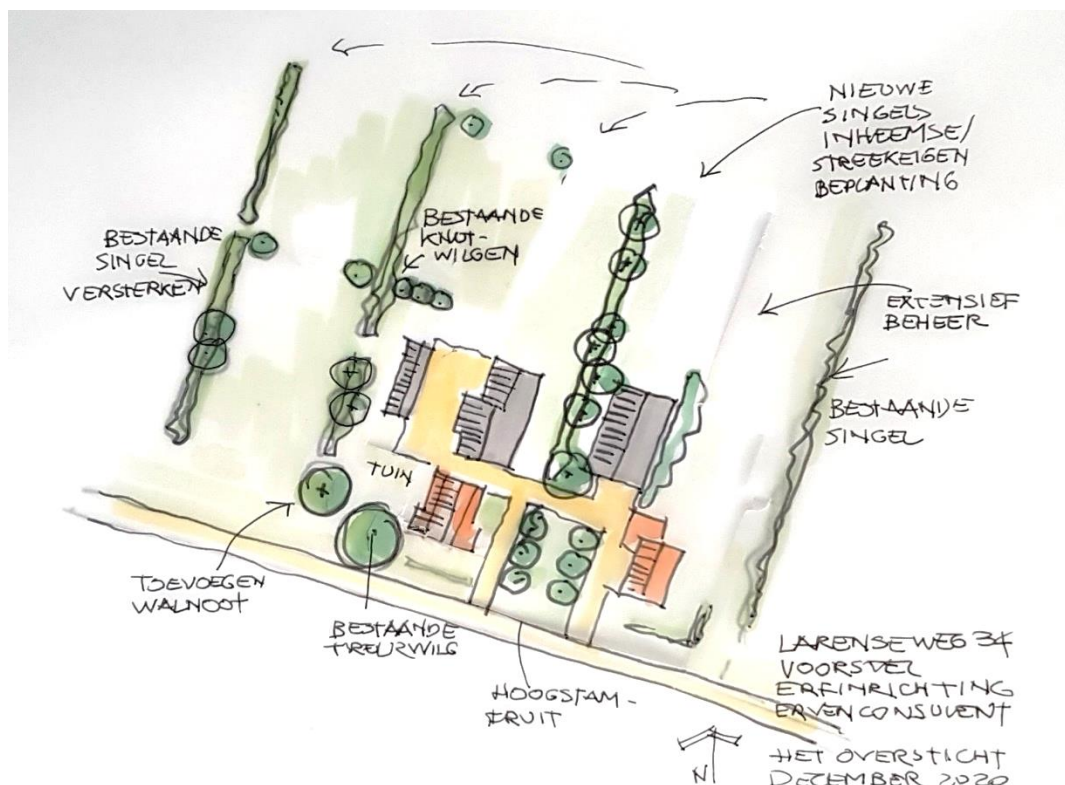
Lange lijnen en smalle kavels terug in het landschap

3.1 Landschap

Op landschapsniveau kan een grote bijdrage geleverd worden aan verhoging van de biodiversiteit. Maatregelen voor een robuuster landschap maken het ook meer klimaatbestendig. Een meer natuurlijke inrichting en beheer van het land direct grenzend aan de tuin betekent een verrijking voor planten- en dierenleven, draagt bij aan beter vasthouden van vocht en aan een meer gevarieerd beeld. Het voorstel om – daar waar gewenst – lineaire opgaande beplanting aan te brengen sluit aan bij de inrichting van het terrein van de burens aan de oostzijde.

3.2 Erf en tuin

Ook op erf- en tuinniveau zijn veel verbeteringen mogelijk ten gunste van de biodiversiteit. Verwijderen en vervangen van de vele laurierkersen, een uitheemse soort met weinig ecologische waarde, zal hieraan bijdragen. Een aantal coniferen in de tuin kan wel blijven, maar daar waar ze vervangen kunnen worden door een gemengdere beplanting – of geheel verwijderd rondom de achtertuin van de oostelijke woning – zal dit bijdragen aan een interessanter beeld en inrichting. Door een minder intensief en natuurlijker beheer van het grasland zal dit een rijkdom aan kruiden opleveren.

Voorstel

3.4 Bebouwing

Van de twee te behouden bijgebouwen zal de kleine schuur opnieuw opgebouwd moeten worden. Het nieuwe gebouw zal refereren aan de gesloopte schuur, een eenvoudig laag en langgerekt volume van baksteen, (zwartgeschilderd) hout met een dak van antracieten golfplaten. De kapschuur achter de boerderij heeft al een nieuw golfplaten dak. Als investering kan men hier nog denken aan het zwart schilderen van de groen geverfde delen.

Een nieuw bijgebouw mag geplaatst worden achter de oostelijke woning. Bij voorkeur is dit een onopvallend en eenvoudig, zwartgeschilderd houten schuur (zonder witte boeiboorden) met een antracieten golfplaten dak, passend bij de andere bijgebouwen op het erf. Details moeten in een later stadium worden gegeven.

4. Conclusie

Na sloop van de landschapontsierende stallen wordt het erf een groene oase waar de langgerekte beplantingen aan de achterzijde refereren aan het slagenlandschap. Het erf kan aan veel soorten planten en dieren een toevluchtsoord kan bieden terwijl ook de mensen ervan kunnen genieten. Een meer uitgewerkt inrichtingsplan met beplantingsplan en exacte locatie van bebouwing en (half)verharding, en vormgeving van bebouwing, wordt in een later stadium verwacht.

5. Colofon

Titel:	2680 HVT Advies ervenconsulent Larenseweg 34 Markelo
Datum:	22 december 2020
Opdrachtgever:	Familie Krijgsman – adviseur DLV, Thom Jansen Larenseweg 34 7475 PW Markelo t.jansen@dlvadvies.nl
Opdrachtnemer:	Het Oversticht – Anneke Coops Postbus 531 8000 AM Zwolle anneke.coops@hetoversticht.nl 0621 593 614

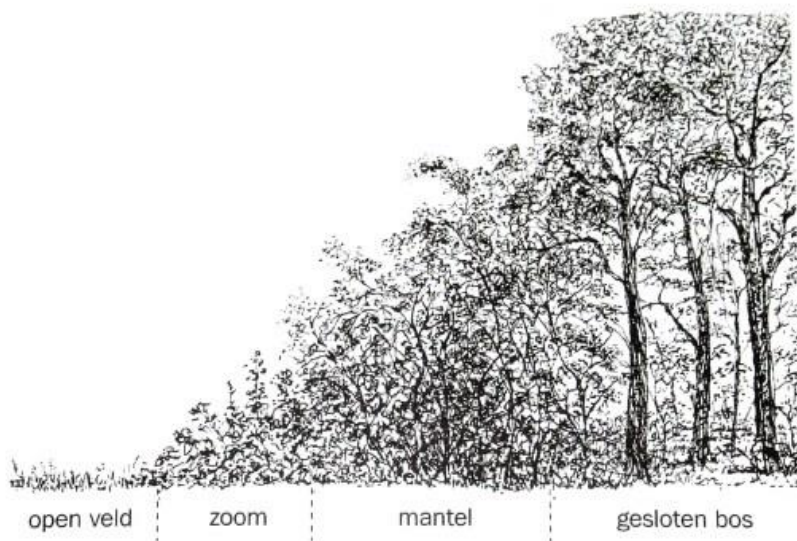
Bijlagen

1. Uit het Landschapsontwikkelingsplan Hof van Twente (2005):

(....) Erven in de oude landschappen: kampen en essen. Beeldbepalend zijn hier de oude Twentse erven met boerderijen. Er is een besloten voorkant met moes- en siertuin omzoomd door hagen van Meidoorn of Beuk. De achterkant van de boerderij is open, en naar de weg gekeerd. Er komen diverse karakteristieke historische bouwsels voor op deze oude erven: schaapskooi, kapberg, aardappelkelder, bakhuis, put met puthaal. De boomgaard met appels, peren, pruimen is een karakteristieke erfbeplanting. Bij de boerderij horen een Walnoot tegen insecten of Linde om de zon van het huis te houden. Andere beeldbepalende beplantingen zijn de houtwallen en de bosjes met Inlandse eik in hoge dichtheid voor bouw hout. Bij deze erven horen ook de elzensingels en de geriefhoutbosjes met Meidoorn, Inlandse eik, Vuilboom en Berk en Els voor hakhout. In de buurt van de put hoort een open veld je te zijn; de bleek. De karakteristieke verharding op de oude erven bestaat uit veldkeijtes of klinkers.

2. *Mantel- en zoomvegetatie:

<http://creativenature.nl/news/duurzaam-wonen/natuurlijke-tuin/natuurlijk-tuinieren-geleidelijke-overgangen-en-mantel-zoom/>

3. Te raadplegen websites:

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/alles-over-vlinders/beheer-voor-vlinders/> informatieve site over hoe je meer vlinders in je omgeving kunt krijgen

<https://www.markelokaal.nl/> informatie over oa. bloemrijke akkerranden: Oude Rijssenseweg 19a / 7475 SM Markelo. Zie ook: <https://www.natuurvoorelkaar.nl/project/langjarig-beheer/inspiratie%20langjarig%20beheer>